

NOTAT VEDR. BESLUTNINGSSAG: ANSØG- NINGER OM SÆRLIG PROFIL FOR GYMNASI- ALE UDDANNELSER 2025

Telefon 38 66 55 44
Web www.regionh.dk

Sagsnr.: 25025977

Dato: 18. september 2025

Drøftelser af ansøgninger om særlige profiler i fire gymnasiesamarbejder

Drøftelserne af ansøgningerne om særlige profiler afdækkede, på tværs af gymnasiesamarbejderne, en række strategiske, politiske og praktiske perspektiver. Der var bred enighed om, at profiler som styringsværktøj har komplekse konsekvenser for elevfordelingen og for balancen mellem gymnasierne.

Gymnasiesamarbejderne udgøres af rektorer på alle offentlige gymnasiale institutioner, samt rektorer på en række private gymnasier og repræsentanter for Region Hovedstaden. Gymnasiesamarbejderne er rådgivende overfor regionsrådet.

Møderne i gymnasiesamarbejderne var skolernes eneste mulighed for at give input til regionsrådets behandling, da ansøgningerne ikke sendes i skriftlig høring.

Gennemgående for diskussionerne var, at det kun var gymnasier, der har ansøgt om eller allerede har en særlig faglig profil, der talte for godkendelse af ansøgningerne. Dette gør sig dog ikke gældende for gymnasier, der udelukkende har en musikfaglig profil, som flertallet af rektorer godt kan se nødvendigheden af.

På mødet blev der rejst kritik af profilerne, både fra rektorer fra skoler, som selv risikerer at få konsekvenser med søgning og elevsammensætning som følge af profiler på andre skoler, og fra rektorer på skoler, der ikke umiddelbart selv vil blive berørt af de særlige profiler.

Argumenter for profiler

- For gymnasier med udfordret elevsammensætning kan profiler være et værktøj til at tiltrække elever, der bidrager til en stærk læringskultur og faglig kvalitet.
- Profiler anses som det eneste tilgængelige værktøj til at modvirke skæv elevsammensætning. Rysensteen Gymnasium har ønske om at bruge sin profil til aktivt at tiltrække elever med anden etnisk herkomst og skabe større kulturel diversitet. Nørre Gymnasium ønsker med profilen blandt andet at fastholde den nuværende elevsammensætning, da der – på baggrund af udviklingen områdets befolkningssammensætning – er en forventning om, at elevsammensætningen kan komme til at ændre sig.
- Der blev udtrykt ønske om, at skoler skal have mulighed for at eksperimentere med profiler, når det er vanskeligt at samle en elevgruppe med fælles læringskultur.
- De to eksisterende musikprofiler på henholdsvis Sankt Annæ Gymnasium og Aurehøj Gymnasium blev generelt af flertallet af rektorer fremhævet som vigtige, da de understøtter udviklingen af særlige evner, der kræver elevvolumen og specialiserede tilbud. Musik anses som en konkret færdighed, hvorimod det blev drøftet, om medborgerskab og kultur kan vurderes som egentlige evner.
- Det blev i øvrigt fremhævet, at profiler kan øge valgmuligheden for de ansøgere, der lever op til udvælgelseskriterierne på profilgymnasier.

Argumenter imod profiler

- Flere rektorer fremhævede, at de foreslåede initiativer i ansøgningerne ikke kræver en godkendt profil, og at lignende tilbud og faglighed allerede findes på andre skoler.
- Godkendelse af særlige profiler giver skolerne mulighed for at udvælge ansøgere, hvilket kan underminere princippet om lige adgang til uddannelse, og det kan desuden føre til, at ressourcestærke elever koncentrerer sig på få gymnasier, mens andre gymnasier får et mere udfordret elevgrundlag. En række rektorer mente, at der dermed er en risiko for, at særlige profiler forstærker skævvridningen i elevsammensætningen på omkringliggende gymnasier.
- Det blev fremhævet, at godkendte profiler primært giver mening for overansøgte gymnasier og derfor ikke er et værktøj, som kan anvendes bredt.

- Det blev påpeget, at alle de ansøgende skoler har stærkt økonomisk grundlag, mens naboskoler har svagere økonomi. En forstærket skævvridning af elevgrundlaget på omkringliggende skoler vil derfor få væsentlig betydning.
- Der er bekymring for, hvordan elever vurderes til profilpladser – især ved brede profiler som medborgerskab og kultur, hvor kriterierne er uklare og vanskelige i forhold til at sikre gennemsigtighed i udvælgelsen af ansøgere.
- Den politiske styring af profiler er uklar, og særlige profiler bruges nu til formål, der ligger langt fra den oprindelige idé om faglig specialisering. Det blev drøftet, om medborgerskab og kultur overhovedet kan vurderes som egentlige evner, i modsætning til fx musik, hvor evnen til at spille et instrument på højt niveau er en konkret og målbar færdighed.
- Der er risiko for, at profiler bliver et udbredt fænomen, hvor alle gymnasier søger profiler, hvilket udvander formålet og skaber systemisk ubalance.
- Flere deltagere efterlyste, på baggrund af ovenstående, et genbesøg af retningslinjerne for profilansøgninger, da det er uklart, hvad der kvalificerer som en særlig profil.
- Det blev fremhævet, at EPX-aftalen ændrer profilernes formål, så godkendelse fremover kun kan ske, hvis profiler bidrager til at sikre elevgrundlaget i tyndt befolkede områder eller skaber en mere balanceret elevsammensætning i byområder med udfordringer.

Overordnede observationer

- Profiler er primært et fænomen i København, og særligt i Centrum er der mange gymnasier med forrangsmuligheder, hvilket gør det vanskeligere for lokale unge, som ikke kan få forrang, at blive optaget på deres lokale gymnasium. En række gymnasier optager en væsentlig del af ansøgerne på baggrund af særlige forhold, der kan medføre forrang for nogle grupper ansøgere, fx eliteidræts elever.
- Der var bred enighed om, at profiler som redskab har mistet sin oprindelige betydning og i stigende grad anvendes til at håndtere strukturelle udfordringer, som burde løses politisk.

- Flere deltagere efterspurgte en åben og ærlig samtale om den differentierede dannelsesopgave og gymnasiernes sociale ansvar, herunder hvordan elevsammensætningen påvirker skolernes virke og opgave.
- Det blev fremhævet, at elevgruppen har stor betydning for den enkelte skoles faglige miljø og mulighed for at løfte både dannelses- og undervisningsopgaven.
- Der var blandt rektorer, der talte mod profilgodkendelse, enighed om, at der ikke må gå inflation i profilgodkendelser, og at der er behov for tydeligere politisk styring af, hvornår og hvordan profiler kan anvendes.